

mindre Interesse i at meddele Offentligheden noget om den Del af Raadene, som Ministeriet ikke følger. Det foreligger der adskillige udmærkede Eksempler paa. Men hvis det ærede Medlem fra Skern ved sine Udtalelser har ment at ville gøre mig medansvarlig for visse Foranstaltninger, som efter det ærede Medlems Opfattelse er urigtige — jeg antager, han nærmest sigter til Maksimalprisen paa Korn —, er det i hvert Fald Hus forbi. Jeg vil henstille til det ærede Medlem at lægge Ansvar, i hvert Fald i samme Omfang, paa Skuldrene af det ærede Medlem for Horsens Landkreds (P. Th. Nielsen). Derfor er jeg hverken i denne Henseende eller i andre Henseender saa særlig bange for Truselen om den Maade, hvorpaa jeg vil blive behandlet i Danmarks Nutidshistorie, for saa vidt angaar dette Spørgsmaal. Jeg er naturligvis ikke sikker paa, at enten det ærede Medlem eller jeg vil blive omtalt i Danmarks Nutidshistorie, naar den en Gang bliver skrevet, men skulde den Ære tilfalde mig, vil jeg i alt Fald for denne Del af min Virksomhed ikke være nogen som helst Frygt for Resultaterne.

Det, som forekommer mig at være det afgørende i den Del af Debatten, som jeg her tillader mig at røre ved, er Spørgsmaalet om, hvorvidt man finder det rigtigt og paa-krævet at fremme, oven i Købet fremme med særlig Kraft, Anlægget af en Række Statsbaner og Privatbaner til Udvidelse og Forøgelse af vort bestaaende Banenet. At der, naar disse Interesser forsvares her, siges mange bevægede og rørende Ord om hver enkelt Egn's Krav og den umaadelige Betydning, en Bane vil have for Egnen, synes jeg kunde for saa vidt være naturligt, set fra Egnens Standpunkt, men jeg synes, det er mindre naturligt, set fra Rigsdagens eller Lovgivningsmagtens Synspunkt. Derimod synes jeg, der maa advares noget imod det Højdepunkt, til hvilket Begejstringen for disse Fremtidsudsigter til det lønnende ved disse Foranstaltninger skrues op. Naar saaledes det ærede Medlem for Skern-Kredsen (Ovesen) talte om de Fremtidsbetingelser, Egnen mellem Skern og Skive har, og som et Eksempel blandt flere anførte, at der fandtes en Mose, hvor man havde beregnet Værdien af Tørvene til 50 Mill. Kr., viser selve de Tal, det ærede Medlem fremførte, hvor højt saadanne Værdier er satte i Vejret,

thi 5 Mill. Tons Tørv til 50 Mill. Kr. vil sige 10 Kr. pr. Ton eller 4 Kr. pr. 1,000 Tørv! Det er en Pris, som svarer til en Pris paa Stenkul af 30—40 Kr. pr. Ton. Nuvel, det er Krigsprisen, men vi maa vel antage, at Kulpriserne atter kommer tilbage til noget, der ligner det før Krigen normale. Og selv om vi vilde regne med Krigspriser og forudsætte, at disse høje Priser ogsaa paa Tørv vilde være i det uendelige, er der meget stor Forskel paa at have Tørvene liggende i Mosen og at have dem forarbejdede, færdige, transporterede til Stedet og solgte i Detail, for der ligger alle Udgifterne imellem.

Hvis man vil sige, at det er netop det værdifulde ved en saadan Bane, at den tillader at lave disse uhyre Masser af Tørv der i Egnen, tror jeg, man tager ganske fejl. Tørvefabrikationen er indskrænket til et Par Maaneder af Aaret. I Aar maatte den paa Grund af Regnvejr stoppe i Begyndelsen af Juli. Fabrikationen forudsætter, at der er Arbejdskraft disponibel i stort Omfang paa en Tid af Aaret, hvor Landvæsenet har væsentlig Brug for Arbejdskraft, og man maa erindre, at de Folk, som har en høj Fortjeneste i 2 Maaneder, ogsaa skal leve i de 10 Maaneder. Tørvefabrikation kan være et fortræffeligt Bierhverv, men det kan ikke være et Hovederhverv, og det kan ikke bære en Statsbane. Lige saa lidt kan en Statsbane bæres af den umaadelige Udhugst af Bjergfy, som et andet æret Medlem mente kunde forventes ovre fra en Hedeplantage. Ogsaa her er der, naar det kommer til Stykket, Tale om meget for smaa Værdier til at bære Anlægget af en Bane. Lad os holde os til Jorden, og lad os være klar over, at vel kan vi alle have Interesse for og finde det værdifuldt at udvikle alle Landets Egne ved Hjælp af Baner, men nogen fordelagtig Pengeanbringelse er det ikke. Skal vi til den høje Rente, vi har for Tiden — og offentlige Laan har ikke i Mands Minde været saa dyre og vanskelige at faa som nu —, laane disse Penge og anbringe dem i Foretagender, om hvilke det utrykkelig siges, at betale sig kan de ikke, der kan ikke ventes noget Driftsudbytte, der maa tegnes Garantikapital for at dække Underkuddet, men de skal fremme Opdyrkningen af magre Egne, som hører — det vil jeg tillade mig at gentage — ikke alene til de sletteste i Danmark, men til de sletteste i